

**UNIUNEA EUROPEANĂ
DE LA SECURITATE GLOBALĂ LA SECURITATE AUTONOMĂ**

**THE EUROPEAN UNION
-FROM GLOBAL TO AUTONOMOUS SECURITY**

Colonel (r) prof. univ. dr. Benone ANDRONIC*
General de brigadă (r) prof. univ. dr. Mircea UDRESCU**

Rezumat: Autorii articolului constată că, odată cu eșecul globalizării s-au produs, și se produc sub ochii noștri, provocări nemaiîntâlnite în societatea internațională, în ceea ce privește securitatea globală.

Se observă că, astăzi, la 19 ani de la încheierea Războiului Rece, amenințările la adresa securității nu mai sunt cele de ordin militar ci cele de ordin economic, religios, ecologic, informațional etc. În aceste condiții statele puternic dezvoltate caută modalități de legitimare a utilizării forței, supunând asupra principiilor și cerințelor dreptului internațional presiuni fără precedent cu scopul adaptării lor la noile realități și întoarcerea de la forța dreptului la dreptul forței, ignorând comunitatea internațională și paralizând astfel, activitatea organizațiilor de securitate.

În aceste condiții, autorii articolului se întreabă ce se va întâmpla cu actualul sistem de securitate și cum vor răspunde acestor provocări statele membre ale Uniunii Europene. Vor accepta oare încercările, care se fac simțite, de a trece de la actualul sistem de securitate, la o securitate suverană europeană?

Cuvinte cheie: provocările actuale la adresa securității globale; principiile dreptului internațional; forța dreptului sau dreptul forței; situația minorităților etnice; securitate autonomă.

Abstract: The authors of the article consider that, given the failure of globalization, there have been and there are still occurring under our eyes, challenges never encountered in international society, regarding global security.

*Profesor universitar asociat la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, membru corespondent al Academiei Oamenilor de Științe din România, email: benoneandronic@yahoo.com

**Profesor universitar asociat la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, membru titular al Academiei Oamenilor de Științe din România, email: mirceaudrescu@yahoo.com

It is obvious that, nowadays, 19 years after the end of the Cold War, security threats are no longer military, but economic, religious, ecological, informational, etc. Under these conditions, the strongly developed states seek ways to legitimize the use of force, subjecting the principles and requirements of international law to strong pressures in order to adapt them to the new realities and to return from the force of the law to the law of the force, ignoring the international community and thus paralyzing the activity of security organizations.

In these circumstances, the authors of the article wonder what is going to happen to the current security system and how the Member States of the European Union will respond to these challenges. Will they accept the attempts whose effects are already felt to move from the current system of security, to a European sovereign security?

Keywords: *current challenges to global security; the principles of international law; the force of law or the law of force; the situation of ethnic minorities; autonomous security.*

Introducere

Constatăm tot mai des că, actualul sistemul de securitate și implicit organizațiile de securitate instituite sunt supuse astăzi unor continue presiuni, din partea unor state puternic dezvoltate, pentru a schimba principiile dreptului internațional, paralizându-le activitatea și, astfel, făcându-le irelevante.

După cel De Al Doilea Război Mondial, Organizația Națiunilor Unite (ONU)*, prin Consiliul de Securitate (CS), a fost înființată să gestioneze, la acea vreme, o nouă ordine mondială. Să ne amintim însă un eveniment produs în lume care avea să devină relevant în neimplicarea Organizației și căderea ei în desuetudine. Cu ocazia agresiunii Irakului în Kuweit, deși Consiliu de Securitate a nominalizat agresorul, războiul de eliberare a Kuweitului (primul război din Golf), nu s-a mai făcut în numele ONU, ci în numele unei coaliții, conduse de Statele Unite ale Americii (SUA). Iată cum, pentru prima dată în istoria contemporanității, ONU nu mai intervine în reglementarea pașnică a diferendului dintre cele două state și, mai mult, este concurată de un stat care își arogă dreptul de a regla relațiile internaționale, drept pe care și-l vor asuma pe viitor tot mai mult.

* Organizația Națiunilor Unite a fost fondată prin Charta de la San Francisco semnată la 26 iunie 1945, de către 50 de state, înființată cu scopul de a organiza eficace, realmente reprezentativă și dotată cu largi competențe.

Iată deci cum, din acel moment, ONU își pierde credibilitatea devenind o organizație în care marile puteri își promovează interesele, iar Consiliul de Securitate nu va mai fi implicat în reglementarea relațiilor internaționale, deciziile fiind luate prin voința unilaterală a Statelor Unite.

Rusia, la rândul său, va reveni la politica ei de dinainte de anul 1989 și nu se va lăsa mai prejos arogându-și și ea dreptul de a desfășura acțiuni de natura războiului, de destructurare, și de amestec în treburile interne a unor state (Georgia, Republica Moldova, Ucraina, Siria, Libia), ignorând ONU.

China se va simți și ea îndreptățită să anunțe și apoi să acționeze în a-și apăra interesele dincolo de granițele sale la nivel global. *„Profitând și de reținerea SUA, China a trecut, pe măsură ce s-a dezvoltat, la politici mai agresive în plan extern: în Marea Chinei de Sud, China a încălcat normele maritime internaționale, iar politica de investiții și achiziții externe are caracterul uneia de tip colonial”*¹.

1. Dar ce s-a întâmplat cu relațiile internaționale după sfârșitul Războiului Rece?

Sfârșitul Războiului Rece a fost și sfârșitul bipolarismului, datorită dezintegrării Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice (1991), care au pierdut, statutul de o a doua super-putere globală și astfel, a apărut unipolarismul Statelor Unite ale Americii, care rămânea singurul pol al puterii mondiale.

În acest sens Samuel P. Huntington avea să arate că *„politica mondială este trecută de la sistemul bipolar al Războiului Rece la o perioadă unipolară (ilustrată prin războiul din Golf), pentru a lăsa loc la două decenii uni-multipolare, înainte de a intra în secolul XXI într-un veritabil multipolarism”*, în timp ce *„Statele Unite vor fi, după aprecierile lui Zbigniew Brzezinski, prima, ultima și unica superputere mondială”*².

¹ Raport săptămânal, Evenimentele politico-militare relevante (08-14.10. 2018), în *Monitorul Apărării și Securității*, Mediafax SA, disponibil la <https://monitorulapararii.ro/evenimente-politico-militare-08-14-10-2018-1-6047>, accesat la 10.02.2020.

² Samuel P. Huntington, „Superputerea solitară”, *Foreign Affairs/New York Times Syndicate*, 1999, preluat din Volumul „Securitate națională la început de secol XXI”, Editată de Centrul de Studii Strategice de Securitate, 2001, p. 75.

Pentru unii observatori ai politicii internaționale, sfârșitul comunismului în statele Europei de est și implicit a confruntării ideologice dintre Est și Vest reprezenta o schimbare majoră în relațiile dintre statele lumii, în care manifestarea violenței dintre acestea ar fi trebuit să se atenuze sau să dispară, iar noile valori comunitare ar fi putut aduce un spirit de cooperare pe arena internațională. Opiniile acestora nu erau altceva decât o viziune optimistă asupra dezvoltării unei societăți globale pașnice. Alți observatori erau de părere că, realismul manifestat în relațiile dintre state ar fi trebuit să rămână cea mai bună cale de abordare teoretică a problematicii securității internaționale și că, prăbușirea comunismului nu va produce schimbări semnificative în relațiile internaționale³.

Sfârșitul *Războiului rece* a adus, cu adevărat o eră nouă, mai cooperantă, între puterile lumii, însă aceasta a avut și are un caracter temporar atât timp cât statele continuă competiția între ele, iar forța a rămas ultimul arbitru în disputele internaționale⁴.

Înlăturarea bipolarismului, a dus într-adevăr la detensionarea unor crize regionale, datorită faptului că marile puteri și-au unit eforturile pentru asigurarea unui climat de relativă pace, însă, în același timp, în orient au apărut organizații teroriste care au produs evenimente, în special atacuri teroriste în occident, ce au tensionat relațiile internaționale punând în pericol procesul de pace.

După părerea noastră, în prezent, în relațiile internaționale se manifestă efectele unei lumi unipolare, reprezentată de puterea economică și militară a Statelor Unite, ce tinde spre multipolaritate, datorită dezvoltării economice din ultimele decenii ale secolului XX a unor state precum statele Uniunii Europene, Canada, Rusia, China, Japonia, care și-au dovedit în ultimul timp influența și superioritatea.

Această lume unipolară este ...,marcată de instabilitate politică, de conflicte și confruntări armate care se înscriu într-un registru diferit de cel al sfârșitului secolului XX. Particularitatea acestei perioade este dată de nivelul la care au loc confruntările dintre cele două puteri adversare, dar și de mijloacele utilizate: presiunea economică, ajutorul selectiv, manevrele

³ Andrei Miroiu, „Realismul în relațiile internaționale” PDF, disponibil la www.umk.ro › documente › publicatii › Buletin15 › 21_realismul, accesat la 11.02.2020.

⁴ Nicolae Uscoi, „Securitatea internațională în epoca post război rece”, PDF, disponibil la www.armyacademy.ro › reviste, accesat la 12.02.2020.

*diplomatice, propaganda, asasinatul, operațiunile militare de intensitate mică și iminentul război pe scară mare*⁵.

Deși marile puteri mimează o politică de cooperare pentru menținerea păcii și securității la nivel regional și global se constată că, încep să ignore principiile de drept internațional statuate și își impun voința, utilizând forța, atunci când consideră că le sunt afectate interesele. Astfel, dreptul internațional este nesocotit, iar comportamentul membrilor Consiliului de Securitate, care ar trebui să garanteze ordinea de drept, duce spre forme ale dezordinii în relațiile internaționale.

Exemplele în acest sens sunt edificatoare. După momentul intrării în disoluție a ONU, ordinea mondială specifică Războiului rece a început să fie sfidată. Astfel, ..., în 1990 ONU a abandonat Somalia în stare de anarhie⁶, căștile albastre trimise în Bosnia-Herțegovina au fost acuzate de lipsă de imparțialitate.⁷ Acțiunile SUA din Kosovo (1999)⁸ și războiul din Golf au fost percepute ca acțiuni militare care nu au mai avut implicarea Consiliului de Securitate, ci voința unilaterală a SUA.

Ca urmare a demersurilor unor organisme de securitate regională procesul de disoluție a ONU a fost accelerat. Exemplul cel mai elocvent în acest sens este atitudinea OSCE referitoare la situația minorităților etnice din Iugoslavia din momentul destrămării acesteia⁹, ocazie cu care a declarat că „situația minorităților etnice este o problemă internațională și nu una de

⁵ Referat Puterea în Relațiile Internaționale după Sfârșitul Războiului Rece, disponibil la <https://biblioteca.regielive.ro/referate/stiinte-politice/puterea-in-relatiile...345005.html>, accesat la 12.02.2020.

⁶ Adrian Alexe, *Sfârșitul lumii libere. Securitatea internațională și folosirea forței după încheierea Războiului rece*, Editura ALDO PRESS, București, 2009, disponibil la <https://books.google.ro/books?id...>, accesat la 14.02.2020.

⁷ Yasushi Akashi părăsește funcția de mediator ONU pentru fosta iugoslavie „cu conștiința împăcată”, articol în ziarul *Adevărul de Cluj*, anul VII, nr. 1498 din 13-15 octombrie, 1995.

⁸ Marin Dancău, „Conflictul din Kosovo. Implicații asupra mediului de securitate regional”, *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”*, Decembrie, 2014, p. 58, disponibil la file:///C:/Users/benon/Downloads/58-Article, accesat la 14.02.2020.

⁹ David Chandler, „The OSCE and internationalisations of national minority rights”, *Ethnicity and Democratisation in the New Europe*, London and New York, 2006, pp. 62-63, disponibil la <https://books.google.ro/books?id.OSCE+accusations+regarding+the+situation+of+ethnic+minorities+in+Yugoslavia+since+its+disintegration&source>, accesat la 14.02.2020.

*resortul exclusiv al statelor naționale*¹⁰. Astfel, OSCE a fost acuzată de partizanat politic, pentru că a tratat minoritățile în mod inegal, iar ONU pentru că nu a reacționat la încălcarea unui principiu de bază al funcționării sale și anume, neamestecul în treburile interne ale unui stat membru.

Faptul că ONU nu a putut gestiona crizele din Republica Moldova, Georgia, Ucraina, Libia, Siria, care au afectat securitatea internațională, se datorează unor state membre ale Consiliului de Securitate și mai ales Statelor Unite care, eludând prevederile Cartei, i-au subminat credibilitatea.

Există oare, astăzi, pericolul repetării eșecului Societății Națiunilor și reîntoarcerea la realizarea intereselor marilor puteri utilizând forța sau reformarea ONU și întărirea ordinii juridice internaționale.¹¹

Eșecul procesului globalizării și declarația noii administrații americane a propus comunității mondiale sintagma *America First** a accentuat și mai mult securitatea globală. Ea a fost urmată de lansarea de acuzații dure asupra partenerilor din NATO, respectiv asupra celor mai importante țări europene, dar și de acte diplomatice cu implicații globale: ignorarea tuturor tratatelor care au stat la baza ordinii globale post război rece.

Declarația Statelor Unite nu a rămas singulară. China, la rândul ei, a declarat și ea că sistemul său economic o obligă să declare că-și va promova anumite interese globale, la fel ca celelalte mari puteri ale lumii. Asemenea declarații și acțiuni par să modeleze *o nouă ordine mondială*, o ordine care este pe cale să împartă țările lumii în alianțe politico-militare, care pun sub semnul întrebării pacea mondială. O ordine mondială în care se pare că *„multitudinea schimbărilor și tendințelor...indică faptul că are loc un proces accelerat, segmentat și inegal de globalizare...o ordine globală fracturată”*¹², care seamănă cu un joc în dezordine, în care unii jucători nu mai respectă regulile după care l-au început, totul părând confuz.

¹⁰ Adrian Alexe, *op. cit.*, disponibil la <https://books.google.ro/books?id...>, accesat la 14.02.2020.

¹¹ *Ibidem.*

* *America First* se referă la o poziție de politică externă a Statelor Unite ale Americii, care subliniază, în general, naționalismul american, unilateralismul, protecționismul și izolaționismul.

¹² Martin Sorrell, „Branding the New Era”, *Foreign policy*, summer 2000, pp. 61-62.

2. Uniunea Europeană – testează securitatea și suveranitatea autonome

Acuzațiile aduse Uniunii Europene că nu depune eforturi susținute pentru întărirea capacității colective de apărare au constituit un duș rece asupra politicii comune occidentale. SUA au amenințat că este posibil să nu mai garanteze securitatea Europei. Totodată, SUA au pus statele europene membre în NATO în fața faptului împlinit, prin implicarea singulară a lor în campanii ce au vizat Irakul și Siria. SUA pare că dorește să renunțe la misiunea de a conduce globalizarea și se concentrează pe susținerea necondiționată a intereselor sale în lume. În acest context, SUA a indicat existența a două țări rivale, Rusia și China, țări cu care Uniunea Europeană dorește să nu fie considerate dușmani declarați, cu consecințe greu de imaginat pentru relațiile lor economice cu aceste țări.

Pe fondul acestor noi direcționări ale politicii externe americane, unele țări membre ale Uniunii Europene, dar și Uniunea Europeană în ansamblu, se văd în situația de a anunța acțiuni în consecință. Și unul din demersurile cele mai dramatice vizează relansarea proiectelor europene de apărare colectivă.

Cu puțin timp înainte de reuniunea NATO de la Londra, 3-4 decembrie 2019, președintele francez a surprins pe toată lumea cu declarația *suntem pe punctul de a asista la moartea cerebrală a NATO*. Cu acest prilej, acesta a mai susținut următoarele idei: „*nu există nici-o coordonare a deciziei strategice a Statelor Unite cu partenerii din NATO și asistăm la o agresiune făcută de un partener din NATO, Turcia, într-o zonă în care sunt în joc interesele noastre, fără coordonare, ...în opinia mea, Europa are capacitatea de a se apăra dacă grăbește dezvoltarea apărării europene, ...iar Uniunea Europeană este destinată să dispară dacă nu crede că este o superputere*”¹³. Ca atare, într-o asemenea atmosferă, nu a mai surprins pe nimeni declarația de complezență rezultată în urma acestei întruniri:

„1. Astăzi, ne-am reunit la Londra, primul cămin al NATO, pentru a celebra 70 de ani de la înființarea celei mai puternice și de succes Alianțe din istorie, precum și pentru a marca 30 de ani de la căderea Cortinei de Fier. NATO este garantul securității teritoriului nostru și a celor peste 1 miliard de cetățeni, al libertății și al valorilor noastre comune, inclusiv al

¹³ NATO în moarte cerebrală?, *Global*, DW, disponibil la www.dw.com › nato-în-moarte-cerebrală, accesat la 17.02.2020.

democrației, libertății individuale, drepturilor omului și al statului de drept. Solidaritatea, unitatea și coeziunea sunt principii de bază ale Alianței noastre. În eforturile noastre de a preveni conflictul și de a menține pacea, NATO rămâne fundamentul securității noastre colective și forumul esențial pentru consultări pe teme de securitate și pentru decizii între Aliați. Reafirmăm legătura transatlantică durabilă dintre Europa și America de Nord, adeziunea noastră față de scopurile și principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite (ONU) și angajamentul nostru solemn, așa cum este înscris în Articolul 5 al Tratatului de la Washington, față de principiul potrivit căruia orice atac împotriva unui Aliat va fi considerat un atac împotriva tuturor;

2. Suntem hotărâți să împărțim costurile și responsabilitățile securității noastre indivizibile. Prin intermediul Angajamentului privind investițiile în domeniul apărării, creștem investițiile de apărare în linie cu obiectivele de alocare a 2% și, respectiv 20%, investind în noi capacități și contribuind cu mai multe forțe în misiuni și operații. Cheltuielile în domeniul apărării ale celorlalți aliați cu excepția SUA au crescut în ultimii 5 ani cu peste 130 miliarde dolari. În conformitate cu angajamentele prevăzute în Articolul 3 al Tratatului de la Washington, continuăm să ne consolidăm capacitatea individuală și colectivă de a rezista tuturor formelor de atac. Înregistrăm progrese importante în acest sens. Trebuie și vom face mai mult”¹⁴.

Construcția autonomiei strategice europene are drept portdrapel Franța, rămasă singura putere nucleară a Uniunii și foarte interesată de dezvoltarea industriei proprii de tehnică militară cu care să acopere fluxurile de aprovizionare ce acum favorizează industria de producție militară americană. Amenințările SUA la adresa NATO sunt considerate și ca vulnerabilități ale securității europene, care se poate găsi fără o acoperirea strategică specifică Războiului Rece. În fapt, situația acoperirii strategice nucleare se prezintă astfel:

¹⁴ Declarația adoptată în urma Reuniunii NATO la Nivel Înalt de la Londra, 4 decembrie 2019, disponibil la <https://www.presidency.ro/ro/media/comunicate-de-presa/london-declaration-issued-by-nato-leaders-at-their-meeting-in-london-3-4-december-2019>, accesat la 18.02.2020.

ȚARA	NUMĂR DE OGIVE	OPȚIUNI STRATEGICE
Federația Rusă	6 600	<ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltare și modernizare •Realizarea de sisteme ameliorate de penetrare a apărării potențialilor adversari •Nu se prevăd dar nici nu se exclud atacurile preventive •Neclarități în ceea ce privește utilizarea armamentului nuclear strategic în cadrul conflictelor convenționale •Introducerea în doctrina de apărare a posibilității de utilizare a armamentului nuclear tactic în cadrul unor conflicte convenționale •Intimidarea strategică nucleară constituie o puternică forță de descurajare strategică •Eforturi declarate de a compensa dezechilibrele apărute în ceea ce privește componentele forțelor convenționale
SUA	6 450	<ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltare și ameliorare •Modernizarea bazelor oceanice, terestre și aeriene de lansare •Introducerea în doctrina de apărare a posibilității de utilizare a armamentului nuclear tactic în cadrul unor conflicte convenționale
Marea Britanie	215	<ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltare și ameliorare •Cooperare strânsă cu SUA
Franța	300	<ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltare și ameliorare •Modernizarea bazelor oceanice, terestre și aeriene de lansare •Conectarea acestor ogive cu platforme de tipul dronelor
China	270	<ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltare și ameliorare •Modernizarea bazelor oceanice, terestre și aeriene de lansare
India	130	•Dezvoltare și modernizare
Pakistanul	140	•Dezvoltare și modernizare
Israel	80 (nerecunoscute)	•Dezvoltare și modernizare
Coreea de Nord	Situație incertă	•Cercetare, dezvoltare și modernizare

Franța constată că, prin ieșirea Marii Britanii din Uniunea Europeană, prin amenințările lansate de SUA, Uniunea Europeană este din ce în ce mai marginalizată strategic, iar interesele sale majore, de centru global de putere, pot fi ignorate. Totodată, din momentul în care SUA și Rusia au denunțat tratatul privind armele cu rază medie de acțiune, care în esență privea spațiul european, Franța își motivează partenerii strategici europeni să înțeleagă diferențele tehnologice ce se prefigurează chiar sub privirile lor. Iar aceste diferențe se traduc în dependențe tehnologice care nu

fac decât să marginalizeze strategic Uniunea Europeană ca întreg în raport cu marile puteri ale lumii ce se prefigurează. Pentru Franța, NATO este în suferință acută. SUA dorește un statut dominator. Turcia, membră NATO, acționează în detrimentul intereselor majore ale partenerilor săi europeni din NATO. SUA nu se mai consultă strategic cu partenerii săi din NATO, dar consolidează parteneriate strategice cu fostele state ce au aparținut Tratatului de la Varșovia: Țările Baltice, Polonia și România, își transferă forțe din centrul Europei către acestea, susține atitudinile antirussești din aceste țări, ajută vizibil guvernul Ucrainei, declarând că nu recunoaște alipirea Peninsulei Crimeea de Rusia, în timp ce Rusia face declarații conform cărora întreaga Ucraină este pământ rusesc. Tensiunile de la granița de est a Uniunii Europene nu sunt agreate tocmai de nucleul dur al Uniunii Europene, țări care sunt dispuse mai degrabă să aibă relații netensionate cu Rusia.

Această stare de fapt l-a determinat pe președintele Franței să ia inițiativa și să declare public necesitatea dezvoltării și modernizării forței nucleare franceze. Totodată, acesta a invitat țările membre ale Uniunii Europene să se alăture eforturilor franceze de menținere și consolidare a componentei nucleare comune și să participe la exercițiile militare franceze cu forțele sale strategice, propunând „*un dialog strategic pe tema rolului descurajării nucleare franceze în securitatea colectivă europeană*”¹⁵, precum și definirea unei „*culturi strategice europene comune și autonome*”¹⁶. Desigur, țările partenere din Uniunea Europeană rămân în expectativă, iar personalități importante din Germania ar sugera ca, în contextul realizării forței militare europene, forțele nucleare strategice franceze să fie puse sub control franco-german sau chiar european. Se pare că viziunea asupra securității Uniunii Europene a lui Macron vizează două direcții de bază: 1. O Uniune Europeană independentă, suverană și autonomă. 2. O nouă arhitectură de încredere și securitate pe continentul european, care să includă Rusia. Această viziune este susținută de următoarele realități geopolitice: acutizarea competiției multiple dintre SUA, China și Rusia, în care Uniunea Europeană nu se mai regăsește cu rol de partener strategic, destructurarea dreptului internațional și alunecarea în

¹⁵ Emmanuel Macron, discurs în fața promoției de la L'Ecole de Guerre, 7 februarie 2020.

¹⁶ Idem.

relațiile internaționale dinspre forța dreptului în direcția dreptului forței și concentrarea cercetării tehnologice în centre care ocolesc Uniunea Europeană.

Asemenea puncte de vedere cu privire la noua arhitectură de securitate a Uniunii Europene au fost susținute de Macron și la Conferința de Securitate anuală de la Munchen, care a avut o temă semnificativă: *Declinul Vestului*. Poate în numele Țărilor Baltice și României, ministrul polonez de externe a considerat că este cumva nepotrivit ca SUA, care a fost și este un garant al securității, cu care europenii împărtășesc aceleași valori fundamentale, să fie puse, în contextul autonomiei europene, alături de China și de Rusia. În discursul ținut la Cracovia, Macron a ținut să precizeze: „*Statele Unite iubesc libertatea la fel de mult ca noi, dar nu au aceeași concepție despre egalitate, diversitate culturală și pluralism. China se deschide către economia de piață. Nu are aceleași idei de libertate și egalitate pe care le avem noi. Suntem cu adevărat un continent singular și o putere politică prin preferințele noastre colective și rădăcinile noastre filosofice*”¹⁷. Cu alte cuvinte, Macron cere partenerilor europeni să aibă încredere în garanțiile de securitate colectivă pe care le presupune demersul său, chiar și în absența unei umbrelor americane.

„Dacă UE ar respecta identitatea fiecărui stat membru, diferențele dintre acestea, și ar avea instituții puternice (funcționari competenți), atunci ar putea să progreseze economic, social, politic, militar și să-și asigure securitatea.”¹⁸

Concluzii

Războiul Rece a fost o înfruntare între SUA și URSS, fără a se ajunge la confruntări militare directe între cele două superputeri, fiecare având aliați state din Europa și din afara ei, o confruntare între capitalism și comunism, între democrațiile liberale occidentale și democrațiile populare din regimurile comuniste totalitare.

După sfârșitul Războiului Rece relațiile internaționale sunt dominate de o singură superputere, Statele Unite ale Americii, situație descrisă drept

¹⁷ Alexandru Lăzescu, „De ce vrea Macron o Europă suverană în parteneriat cu Rusia”, articol, Revista 22, nr. 4, 4-18 februarie 2020, p.11.

¹⁸ Eugen Siteanu, „Securitatea obiectivă”, Revista de Științe Militare, nr.1/2020, pagina 38.

hegemonie globală într-o lume unipolară, care își impune voința, în mod unilateral, fără a mai respecta principiile dreptului internațional. Conflicte apărute după încheierea Războiului Rece și recurgerea de către marile puteri la forța dreptului în detrimentul dreptului forței, ne face să ne întrebăm dacă nu asistăm la o nouă ordine internațională, în care suveranitatea și integritatea țărilor sunt puse adesea în discuție.

Iată de ce țările Uniunii Europene sunt preocupate de propria lor suveranitate și securitate și analizează, cu responsabilitate, crearea unei forțe militare europene unite, însă sunt suspicioase la consolidarea unei Europe suverane, pusă sub comanda Franței. Aceasta din urmă crede că este îndreptățită să ia această conducere datorită arsenalului său nuclear și dorinței de a-și consolida propria industrie de tehnică militară. Aceleași țări privesc cu suspiciune și o eventuală înțelegere strategică cu Rusia, care ar induce ideea apariției unui pol de putere de sine stătător european, în opoziție cu SUA și China, disimulând demersurile subversive ale Rusiei.

Noi credem că securitatea suverană europeană este de acceptat, dar numai în parteneriat consolidat cu SUA. În opinia noastră, proiectul unei Europe Unite suverane, autonome și independente față de SUA este greu de urmat, mai ales din considerentele din care țările din flancul estic al Europei văd în SUA singurul garant al propriilor lor securități în fața acțiunilor tot mai agresive și destabilizatoare venite dinspre Rusia. De aceea, aceste demersuri sunt privite cu scepticism și cu o oarecare neîncredere.

BIBLIOGRAFIE

- ALEXE A., *Sfârșitul lumii libere. Securitatea internațională și folosirea forței după încheierea Războiului rece*, Editura ALDO PRESS, București, 2009, disponibil la <https://books.google.ro/books?id...>, accesat la 14.02.2020.
- CHANDLER D., „The OSCE and internationalisations of national minority rights”, *Ethnicity and Democratisation in the New*

- Europe*, London and New York, 2006, pp. 62-63, disponibil la <https://books.google.ro/books?id.OSCE+accusations+regarding+the+situation+of+ethnic+minorities+in+Yugoslavia+since+its+disintegration&source>, accesat la 17.02.2020.
- DANCĂU M., „Conflictul din Kosovo. Implicații asupra mediului de securitate regional”, *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”*, Decembrie, 2014, p. 58, disponibil la <file:///C:/Users/benon/Downloads/58-Article>, accesat la 14.02.2020.
- HUNTINGTON S. P., „Superputerea solitară”, *Foreign Affairs/New York Times Syndicate*, 1999, preluat din Volumul „Securitate națională la început de secol XXI”, Editată de Centrul de Studii Strategice de Securitate, 2001, p. 75.
- LĂZESCU A., „De ce vrea Macron o Europă suverană în parteneriat cu Rusia”, articol, *Revista 22*, nr. 4, 4-18 februarie 2020, p.11.
- MACRON E., discurs în fața promoției de la L'Ecole de Guerre, 7 februarie 2020.
- MIROIU A., „Realismul în relațiile internaționale” PDF, disponibil la www.umk.ro › documente › publicatii › Buletin15 › 21_realismul, accesat la 11.02.2020.
- SITEANU E., „Securitatea obiectivă”, *Revista de Științe Militare*, nr.1/2020.
- SORRELL M., „Branding the New Era”, *Foreign policy*, summer 2000, pp. 61-62.
- USCOI N., „Securitatea internațională în epoca post război rece”, PDF, disponibil la www.armyacademy.ro › reviste, accesat la 12.02.2020.
- Declarația adoptată în urma Reuniunii NATO la Nivel Înalt de la Londra, 4 decembrie 2019, disponibil la <https://www-presidency.ro/ro/media/comunicate-de-presa/london-declaration-issued-by-nato-leaders-at-their-meeting-in-london-3-4-december-2019>, accesat la 17.02.2020.
- NATO în moarte cerebrală?, *Global*, DW, disponibil la www.dw.com › nato-în-moarte-cerebrală, accesat la 14.02.2020.
- Raport săptămânal, Evenimentele politico-militare relevante (08-14.10.2018), în *Monitoru Apărării și Securității*, Mediafax SA,

disponibil la <https://monitorulapararii.ro/evenimente-politico-militare-08-14-10-2018-1-6047>, accesat la 10.02.2020.

Referat „Puterea în Relațiile Internaționale după Sfarșitul Războiului Rece”, disponibil la <https://biblioteca.regielive.ro/referate/stiinte-politice/puterea-in-relatiile...345005.html>, accesat la 12.02.2020.

„Yasushi Akashi părăsește funcția de mediator ONU pentru fosta Iugoslavie „cu conștiința împăcată”, articol în ziarul *Adevărul de Chuj*, anul VII, nr. 1498 din 13-15 octombrie, 1995.

